

Tukuma Pils tornī skatāma ekspresizstāde par 1949. gada 25. marta notikumiem

No 25. marta līdz 2. aprīlim Tukuma Pils tornī (Brīvības laukumā 19a) skatāma ekspresizstāde **“KRASTA BANGAS” AIZRAUTIE**”.

1949. gada 25. martā staļiniskais totalitārais režīms īstenoja vislielāko slepeno operāciju Baltijas valstīs, kas ieguva kodētu nosaukumu “Krasta banga”. Uz Sibīrijas tālēm no visiem Latvijas novadiem un pilsētām aizveda vairāk nekā 44 tūkstošus iedzīvotājus, ieskaitot bērnus un vecus vai darba nespējīgus cilvēkus.

Pieminot šo notikumu, izstādei no Tukuma muzeja krājuma izraudzīti priekšmeti, kuri liecina par izsūtīšanas brīdi. Matildes Frišfeldes (1922–1998) atmiņu pierakstā atspoguļota deportācijas norise Sēmes pagastā, Ērika Apaļā (1919–1980) dienasgrāmata dokumentē braucienu no Anneniekiem līdz nometinājuma vietai Omskas apgabalā un dzīves skarbumu.

Tukuma Pils torņa vadītājs **Alfrēds Moseičuks** par izstādi stāsta: “Deportētajiem bija atļauts ņemt līdzi personīgās mantas (līdz 1500 kg). Īsajā laika sprīdī, kas viņiem bija dots mantu sapakošanai, bija teju neiespējami izdarīt tālredzīgu izvēli. **Anna Šēniņa** (1885) bija paņēmusi pašas darinātos rokdarbus, ko lietoja nometinājumā Omskas apgabala Uljanovskas rajonā. Četru mazu bērnu māte **Anna Menģele** (1909) uztraukumā bija piemirsusi paņemt pārtiku. Izstādē apskatāma bļoda, kuru pilnu ar ēdienu Menģeļu ģimenei iedeva kāda nepazīstama sieviete 25. martā stacijā Tukums II, sniedzot nenovērtējamu atbalstu.”

Šo noziegumu realizēja Latvijas PSR Valsts drošības ministrija (VDM) PSRS VDM vadībā. Dažas dienas pirms 25. marta Latvijā bija noorganizētas **55 dzelzceļa jeb “iekraušanas” stacijas**, kur bija **33 ešloni** – pavisam **1974 vagoni**. Stacijā Tukums II stāvēja ešlons Nr. 97333. Transportēšanu līdz stacijai veica operatīvās grupas, kurās bija operpilnvarotais, VDM karavīrs un daži vietējā iznīcinātāju bataljona kaujinieki. No Tukuma apriņķa uz Omskas, Tomskas un Amūras apgabaliem **deportēja 1660 iedzīvotājus** (no tagadēja Tukuma novada – **1701**). Represēto vidū bija arī **15 ģimenes no Tukuma**.

Par Tukuma Pils torni

Tukuma Pils tornis atrodas pilsētas vecākajā mūra ēkā un ir daļa no vairākkārt postītās un atjaunotās Livonijas ordeņa pils, kas izbūvēts laika posmā starp 1767. un 1787. gadu. Savulaik tas kalpojis kā cietums un noliktava, bet kopš 1995. gada tajā atrodas muzejs, kas atspoguļo pilsētas vēsturi, stāstot par Tukumumu un tukumniekiem.

Aktualizēta ekspozīcija „Savējo stāsti, ne svešo”, kurā uzmanība pievērsta tukumnieku likteņiem 20. gadsimta politisko notikumu kontekstā. Muzejā pieejams arī ekspozīcijas katalogs, kurā lasāmi stāsti par tukumniekiem un priekšmetiem, kas muzejā apskatāmi.

Muzeja virtuālajā ekspozīcijā skatāmas UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas Nacionālajā reģistrā iekļautās Sibīrijā rakstītas vēstules uz bērza tāss. Pieejams arī katalogs.

Tukuma Pils tornis

Alfrēds Moseičuks, vadītājs

A.: Brīvības laukums 19a, Tukums

T.: +37125622131

E.: pilstornis@tukumamuzejs.lv

M.: <http://www.tukumamuzejs.lv/lv/pils-tornis>

F.: <https://www.facebook.com/pilstornis/>

Darba laiks

Vasaras sezona (20. aprīlis - 20. oktobris)

Pirmdiena slēgts

Otrdien 10.00-17.00

Trešdien 10.00-17.00

Ceturtdien 10.00-17.00

Piektdien 10.00-17.00

Sestdien 10.00-17.00

Svētdien 11.00-16.00

Ziemas sezona (21. oktobris - 19. aprīlis)

Pirmdien - slēgts

Otrdien 10.00-17.00

Trešdien 10.00-17.00

Ceturtdien 10.00-17.00

Piektdien 10.00-17.00

Sestdien 11.00-16.00

Svētdien 11.00-16.00

Ieejas biļetes muzejā

Skolēniem, studentiem un Tukuma novada personām ar invaliditāti – bezmaksas, pieaugušajiem - 1,50 EUR, pensionāriem un personām ar invaliditāti - 1,00 EUR.

Informācija par Tukuma muzeju darba laikiem, ieejas maksām un cita aktuālā informācija atrodama muzeja tīmekļa vietnē **www.tukumamuzejs.lv** un **katra muzeja Facebook** lapās.

Informāciju apkopoja:

Tukuma muzeja

Komunikācijas nodaļa

Tālr.: (+371) 20247001

E-pasts: pr@tukumamuzejs.lv

Sekoiet mums. www.tukumamuzejs.lv. Twitter: [Tukumamuzejs](#). **Facebook:** [Tukuma muzejs](#), [Tukuma Mākslas muzejs](#), [Durbes pils](#), [Mākslas galerija „Durvis”](#), [Tukuma pilsētas vēstures muzejs „Pils tornis”](#), [Tukuma Audēju darbnīca](#), [Pastariņa muzejs](#), [Džūkstes Pasaku muzejs](#).